Przedpłata wraz z przesełką pocztową wynosi 5 zł. a. w. rocznie.

ZWIĄZEK.

REDAKCYA i Administracya we Lwowie przy placu Maryackim l. 9.

Pismo dwutygodniowe.

Organ Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Wychodzi 8. i 22. każdego miesiąca w objętości arkusza.

Nr. 16. Dnia 22. sierpnia 1892. XIX. rocznik.

W sprawie powiatowych i okręgowych Towarzystw handlowych.

Wybornie redagowana *Gazeta Stanisławowska* umieszcza w najnowszym numerze uwagi godny artykuł o zadaniach i celach tamtejszego „Powiatowego Towarzystwa handlowego“. Powtarzamy ten artykuł w całej jego osnowie, gdyż określa on doskonale znaczenie tych spółek udziałowych — najmłodszych w rodzinie naszych stowarzyszeń, ale mających do spełnienia nader doniosłe zadania tak ekonomiczne, jak niemniej także społeczne i narodowe. Ogół przyjaciół stowarzyszeń naszych powinien sobie wziąć do serca te poczciwe i rozumne uwagi *Gazety Stanisławowskiej*, i popierać według sił i możności spółki handlowe. Artykuł ten opiewa jak następuje:

„Są położenia, z których koniecznie ratować się potrzeba, sprawy piekące, w których natychmiastowe porozumienie dla dobra publicznego jest niezbędne, wzajemne podanie sobie pomocnej dłoni nieodzowne. Z założonemi rękami stać, gdy nam nóż na gardło kładą, nie człowieka to rzecz; kiedy się tonie, nie chcieć się ratować, nie robić ostatnich bodaj wysiłków, to znaczy przyznać sobie nieudolność. Nie wątpimy też, że tak w pierwszym, jak w drugim razie, nie brakowałoby w naszej duszy odwagi, ni siły, spieszyć i ratować, by od nieszczęścia naszych bliźnich uchronić.

„A nie mamyż siebie samych ratować? Gdzie nasz handel w naszem własnem mieście, gdzie nasz przemysł? Chciejmy się policzyć, chciejmy się zimno tylko zastanowić! Jaki dla nas wypadnie rachunek? Bodajby rozum i serce nie kazało nam zasłonić sobie wstydzących się oczu! 30 000 mieszkańców ma gród nasz wraz z Knihininem, ile firm handlowych katolickich, ilu przemysłowców!? I jeżeli są jeszcze, to jaki ich stan! Porównajmy naszych kupców, nie mówimy już z firmami zagranicznemi, które milionami obracają, ale z kupcami takich miast, jak Lwów i Kraków — gdzież tu przybliżenie? Kto naszym zawsze i wszędzie podcina nogi, kto im dobrobyt i zarobek uniemożliwia? Każdy łatwo odgadnie.

„Nie jesteśmy antysemitami; nam tylko bodaj sam zmysł samozachowawczy pytać się każe, czemu my dawać mamy wytrącać sobie z rąk zarobek uczciwy, czemu my tylko mamy być pozbawieni zmysłu kupieckiego i przemysłowego, czemu nakoniec na ziemi ojców naszych my czuć się mamy zależnymi od żydów, ich niewolnikami, których mieniem, ba nawet życiem, oni tylko kupczyć mają. Czy myśmy niepełnoletni, niedojrzali?

„Rzecz to godna zastanowienia i uwagi.

„Jeżeli względem siebie samych, wykształconych i intellektualnie rozwiniętych zrozumiemy ten obowiązek ratunku za konieczność, tem większą jeszcze uznamy podanie ręki pomocnej z ostatniej toni naszej braci młodszej — wieśniakom. Jak rak wnętrzności toczy, jak pająk muchę w sieci swej wysysa, tak dzisiejsi handlarze ich niszczą materyalnie i moralnie! Czy damy im zginąć? Miłość Ojczyzny, życie polityczne, o których tyle dla nich piszemy i o nich im mówimy, wtedy dopiero staną się ponętnemi dla ludu, wtedy dopiero oddźwięk znajdą w chłopskiem sercu, gdy wraz z oświatą społeczeństwo poda ludowi dzielny sposób naprawy materyalnego bytu. Pisać o kłopotach, troskach i krzywdach chłopskich, to się ludowi podobać może, może mu otwierać cokolwiek oczy, ale to go nie zbawi; jemu czynnie, praktycznie, naocznie pokazać drogę trzeba, wprowadzić go na nią za rękę i nie opuszczać, jak dziecka, dokąd na własnych

dobrze nie kroczy nogach. Inaczej zawsze będzie utykał, a więc i nie dowierzał.

„Niezawodnie też tej rozwagi i zastanowienia skutkiem, a zarazem i poczucia obywatelskiego zawiązało grono dobrze myślących obywateli — „Powiatowe Towarzystwo handlowe", ktorego celem jest podniesienie zarobku i gospodarstwa członków przez wspólne prowadzenie przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych. A do tego celu służyć mu mają: *a)* kupno i sprzedaż surowców i towarów na rachunek własny; *b)* komisyjne kupno i sprzedaż surowców i towarów (n. p. płodów rolnych, produktów mineralnych, inwentarza żywego, nasion, sztucznych nawozów, narzędzi i maszyn rolniczych i t. p.); *c)* zajmywanie się dostawami tak dla wojska, jak powiatu, gmin, niemniej dla prywatnych osób, dla firm krajowych i zagranicznych, czy to na rachunek osób trzecich; *d)* utrzymywanie biura komisowego dla zbytu wyrobów przemysłu krajowego, utrzymywanie składu wzorowych okazów, organizowanie wystaw okręgowych, albo też branie udziału w tych czynnościach; *e)* utrzymywanie biura spedycyjnego, informacyjnego, kupieckiego, pośrednictwo i udzielanie wskazówek członkom w sprawach handlowych, cłowych i taryfowych; *f)* udzielanie członkom zaliczek na produkta i towary, oddane w komisową sprzedaż, i pomaganie im kredytem i towarami do zakładania sklepów; *g)* zakładanie, urządzenie i prowadzenie sklepów i domów składowych, wszędzie, gdzie tego interes Towarzystwa wymagać będzie.

„Zakres to niezawodnie obszerny, powie niejeden, wymaga znacznych pieniędzy. Nie staramy się nawet przeczyć temu. Ale zawisł on od nas samych, od zrozumienia interesu własnego, wspólnego i narodowego. Na ilość członków i czas Towarzystwo licząc spodziewa się osiągnąć korzyści, które dotąd kto inny zabierał, i korzyściami temi prawnie się dzielić z członkami według sił i zasobów, czego dotąd nie mieliśmy, choć byliśmy wyzyskiwani. Sami dotąd wyzyskiwacze rośli w siłę z naszych sił i zasobów Czemuż my z własnych sił i zasobów korzystać nie mamy?

„O donośnych skutkach takiego stowarzyszenia przekonywują nas liczne w kraju naszym wytworzone wspólnemi siłami instytucye. Czyni się to samo nawet po wsiach, czemużby i tutaj tak samo powieść się nie mogło? Nie wątpimy, że przy dobrej woli i chęci wszystko, da Bóg, się powiedzie.

„Planem Towarzystwa jest wciągać i wsie w swój zakres działania: umożliwić im zbyt płodów i wyrobów, ułatwić nabycie dobrych wyrobów i narzędzi, to jego celem, a działać pragnie z wieśniakami i pośród nich przez sklepy wiejskie, i wydrzeć ich z szponów żydowskich. Że i to się uda, nie wątpimy, bo i na to przykłady mamy przekonywające. Budzić się lud zaczyna wszędzie; czeka tylko jakiej ręki pomocnej. Czemu nie ma się jej podać, czemu dla niego nie działać z korzyścią? Nie wątpimy, że chętnych i życzliwych a pomocnych członków Towarzystwo znajdzie w pośród nas licznych".

Ze sprawozdań
stowarzyszeń związkowych za rok 1891.

IX. Towarzystwo oszczędności i pożyczek w Oświęcimie — zarejestrowane z nieograniczoną poręką. Jest to instytucya, która stosownie do okoliczności w pośród których działać jej wypada, ciągle rozwija się — powoli, ale statecznie, jak dębczak krępy.

Rok 1891 był czternastym w życiu tego stowarzyszenia, a z końcem tegoż roku liczyło ono 894 członków, t j. więcej o 103 jak z końcem poprzedniego roku administracyjnego. Lud wiejski stanowi główną masę zastępu członków, gdyż 65% rękodzielnicy i przemysłowcy 17%.

Kwota deklarowana na udziały wynosiła z końcem r. 1891 zł. 48.120 i na rachunek tej sumy wpłacono rzeczywiście zł. 39.831, czyli 83% deklarowanej kwoty, w przecięciu na jednego członka zł. 44·55. Jest to stosunek, bardzo wymownie świadczący o dobrem kierownictwie stowarzyszenia.

Fundusz rezerwowy doszedł z końcem r. 1891 do kwoty 7.562 zł. 84 ct., czyli 19% wpłaconych udziałów i zł. 8·46 w przecięciu na jednego członka.

Wkładki na rachunek bieżący wynosiły z końcem roku 1891 zł. 180.104 (więcej przeszło 25.000 zł. jak w poprzedzającym roku); długi bankowe — w trzech reeskontowanych wekslach, zł. 22.100 — tak, że stosunek kapitału obcego do własnego w obrotach Towarzystwa przedstawiał się jak 4·27:1.

Ruch w pożyczkach nie jest natomiast bardzo budującym, gdyż z kwoty zł. 104.336 rozdanej w r. 1891 tytułem pożyczek, spłacono w ciągu tegoż roku tylko 5.729 zł., zaś na umorzenie kwoty zł. 179.476 pożyczek dawnych, spłacono w roku ubiegłym również nie wiele, gdyż tylko 25.266 zł., z czego wnosić można, że Towarzystwo oświęcimskie udziela członkom swoim kredytu w przecięciu mniej więcej na lat 10. Dla zakładu, który operuje przeszło cztery razy tak

wysoką kwotą na krótkie termina wypowiedzialnego kapitału obcego, niż wynosi cały jego kapitał własny, tak powolny ruch w spłacie pożyczek jest, według naszego zdania, cokolwiek niebezpiecznym.

Pewną niezwykłą właściwość w tem Towarzystwie stanowią przyjęte w niem przepisy co do wymiaru stopy procentowej od udzielanych pożyczek: mianowicie, że kto bierze pożyczkę wekslową, musi płacić 7%-we odsetki, a dłużnik, który otrzymuje pożyczkę na skrypt, płaci tylko 5½ lub 6%. Nie możemy zrozumieć, jaki może być racyonalny powód takiej różnicy w wymiarze procentów od pożyczek. Jeżeli chodzi tu o „odstraszenie" od pożyczek wekslowych, dla włościan n. p. istotnie nieodpowiednich, można zapobiedz ich wzrostowi prostą uchwałą Dyrekcyi, że pożyczek na weksle pewnej kategoryi członków nie będzie udzielała — i tem rzecz będzie załatwioną ostatecznie i bez apelacyi Bardzo byśmy radzi byli, gdyby nam Dyrekcya Tow. oświęcimskiego powód niejednolitego oprocentowania pożyczek wyjaśnić raczyła

Bilans Towarzystwa oszczędności i pożyczek w Oświęcimie z dniem 31. grudnia 1891 przedstawiał się jak następuje:

Stan bierny:

Z rachunku udziałów . .	39.831 zł.	74	ct.
„ wkładek na rach. bieżący . . .	180.104 „	25	„
„ długów zaciągnięt.	22.100 „	—	„
„ odset. naprzód pobr.	2.882 „	92	„
„ funduszu rezerwow.	7.562 „	84	„
„ zysku . . .	200 „	—	„
„ Banku krajowego .	146 „	81	„
„ strat i zysków .	2.913 „	79	„
„ administracyi .	846 „	19	„
Razem . .	256.588 zł.	54	ct.

Stan czynny:

Z rachunku pożyczek . .	252.817 „	—	„
„ odset naprzód zapł.	287 „	13	„
„ kosztów ruchomości	237 „	38	„
„ zaliczek procesow.	223 „	12	„
„ kasy . . .	3.023 „	91	„
Razem . .	256.588 zł	54	ct.

Prezesem Towarzystwa jest dr. Ludwik Gąsiorowski, jego zastępcą dr. Gustaw Nowak — obaj adwokaci w Oświęcimiu; w skład Rady nadzorczej wchodzą oprócz nich pp: Chaim R. Manheimer, dr. Maurycy Schlank, dr. Antoni Slosarczyk, Antoni Szyneczko, Władysław Kamieński i Saul Hutterer. Dyrekcyę stanowią pp.: Jan Maykowski i Franciszek Knihinicki; ich zastępcami są pp.: Franciszek Karasiński i Edward Jaśkiewicz

---

X. Towarzystwo zaliczkowe w Jarosławiu — zarejestrowane z poręką nieograniczoną doszło z końcem r. 1891 do poważnej liczby 4.383 członków prawie wyłącznie włościan i małomieszczan. Włościanie stanowią bowiem w szeregach jego członków 80% rękodzielnicy i przemysłowcy około 10%, umysłowo pracujący 3·4%.

Kwota, deklarowana na rachunek udziałów wynosiła zł. 107 305, na co wpłacono 60.000 zł. 96 ct., czyli 56% sumy deklarowanej, a zł. 15 6 w przecięciu na jednego członka.

Fundusz rezerwowy wynosi 15 887 zł. 94 ct., czyli 26·47% kwoty wpłaconej na udziały zł. 3·62 na jednego członka. Własny majątek Towarzystwa wynosi przeto w ogóle 75 893 zł. 90 ct

Wkładek oszczędności miało to Towarzystwo z końcem r. 1891 174.896 zł. 91 ct. w czem było 29.329 zł. na 292 książeczkach, od Rady powiatowej, gmin, bractw kościelnych, komitetów parafialnych, zarządów szkolnych, korporacyj i stowarzyszeń. Szczegół ten świadczy wymownie o wysokiem poważaniu i zaufaniu, jakiego zażywa jarosławskie Towarzystwo zaliczkowe w swojej okolicy.

Z kredytu bankowego korzystało to Towarzystwo nie wiele: z końcem roku obciążało bowiem jego rachunek tylko sześć w Banku krajowym reeskontowanych weksli, na 9.650 zł.

W ogóle stosunek kapitału obcego, do własnego w obrotach Towarzystwa wynosił: 2·41:1. Z początkiem r. 1891: 2·57:1.

Pożyczek udzielono w ciągu roku 1.173 w łącznej kwocie		zł. 391.451·11
z tego spłacono		„ 215.136·35
przeszło na rachunek r. b. 920 pożyczek w kwocie		zł. 176.314·76
Z bilansu z r. 1890 pozostawało na pożycz.	zł. 246.653·70	
z tego spłacono w ciągu r. 1891 . .	„ 161.000·91	
pozostało do umorzenia 1.407 pożyczek, w kwocie		„ 85.752·79
Ogółem przeszło więc na rachunek r. 1892 pożyczek 2 327 w kwocie		zł 261.967 55

Bilans z 31. grudnia 1891 przedstawia się w cyfrach następujących:

Stan bierny:

Z rachunku udziałów . . .	60.005 zł.	96	ct.
„ wkładek na rach. bież	174 896 „	91½	„
„ długów zaciągniętych	9.650 „	—	„
„ odsetek naprzód pobr.	7.291 „	98	„
„ funduszu rezerwowego	15 887 „	94	„
do przeniesienia .	267.732 zł.	79½	ct.

Rachunki stowarzyszeń zaliczkowych za miesiąc lipiec 1892.

Stan bierny

Tow. zaliczkowe w	Stan udziałów i funduszu rezerwowego (wł. mająt.) z końcem miesiąca		Wkładki oszczędności: Stan na początku miesiąca		Włożono w ciągu miesiąca		Wyjęto w ciągu miesiąca		Stan z końcem miesiąca		Pożyczki zaciągnięte: Stan na początku miesiąca		Zaciągnięte w ciągu miesiąca		Spłacone w ciągu miesiąca		Stan z końcem miesiąca		Saldo rachunku Banku krajowego	
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł	ct.	zł.	ct	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Bełzie	17642	30	32745	41	963	62	246	38	33402	65	10300		5200		5600		9900			
Białej St. poż. i osz. Wz. p.	26578	28	71272	44	3058	31	2650	08	71680	67	44314		10793		10011		45096			
Bochni	19063	40	25726	60	4228	71	247	94	29707	37	27801	85	7850		11452	08	24199	77		
Bołszowcach B. z	1723	80	2858	44	185	60	671	73	2372	31	1000		2100		100		3000			
Birczy	21673	19	18078	08	938		447	96	18568	12	50939		23132		21933		52138			
Brzozowie Pow. Tow. zal.	14952	86	99859	36	7867		7717	23	100009	13										
Cieszanowie	19783	05	78396	49	3755	77	7204	09	74948	17	21900		4200		1400		24700		1021	09
Czortkowie	3892		4951	84	1080		50		5981	84										
Dąbrowej	88650	43									234865	35	50322	71	48253	90	236934	16		
Dobromilu	29438	71	35016	82	1376	17	1261	22	35131	77	3700				100		3600		596	77
Dobczycach St. poż. i oszcz.	5034	24	16665	43	69	92	129	30	16606	05	13805		5350		4380		14773			
Dubiecku	10031	02	38208	79	2292	05	3350	29	37150	55	2761		2416		639		4538			
Dynowie	2886	92	7299	88	305	30	201	20	7403	98	2892	20	450		140		3202	20		
Glinianach	81041	75	115189	41	5152	48	8378	96	111962	93	41853	90	14865	15	12872		43847	05	1037	12
Głogowie Pow. Tow. zal.	28776	24	97879	38	7151	57	5550	72	99480	23	16030				320		15710			
Gorlicach	107454	51	344802	36	10624	24	19741	80	335684	80	415102	51	179369	93	166238	67	428233	77		
Grybowie	21935	01	88271	34	992	09	1531	97	87731	46	13600				300		13300			
Gwoździcu Tow. kr. i oszcz.	8390	50	29513	01	3558	70	323	08	32748	63	15000		16825				13825			
Jaśle	64077	66	208766	91	23339	67	19703	96	212402	62	24385		7135		7970		23550		464	43
Kałuszu	25662	33	28223	60	972	19	1401	02	27794	77	28120		4670		4190		28600			
Kamionce strum. P. T. z.	15474	76	56378	08	5224	26	2460	14	59142	20	12000						12000		27	29
Kańczudze K. z.	3529	37	2115	40	52	83			2168	23	4200				100		4100			
Kolbuszowej	19349	28	37433	21	1233	10	2193	88	36477	43	14600		4400		4900		14100			
Komarnie P. T. z.	30560	07	63520	77	3313	85	6823	36	60011	26	4650		4150		1100		7700			
Krakowie	107253	92	227138	27	26670	18	19478	51	234329	94	54558		69750		60723		163585			
Krynicy St. poż. i oszcz.	15208	72	48439	61	1088	25	1382	37	48055	49	27265		5250		6080		26435			
Kulikowie K. z.	10565	03	7208	16	730		2452	90	5485	26	18300		2700		800		20200			
Limanowej	62067	21	67334	16	3461		2761	75	68033	41	40538	60	10937	64	9851		41625	24	1287	91
Limanowej Tow. ochr. wł. z.	28722	68									50800		20448		13677		57571			
Lubaczowie T. kr. miej.	23972	69	24447	88	1223		1677	37	23993	51										
Lwowie Pow. tow. z.	14787	55	35597	33	776		1877	39	34495	94	22456	91			1139	57	21317	34	309	01
„ T. wz. kred.	37822		30503	49	1590	83	1585	25	30509	07	29374		6516		7561		28329			
„ T. esk i zal.	32501	52	11899	72	1284	04	1531	97	11651	79	26362	70	5409	06	7211	70	24560	06		
Makowie St. poż.	65073	69	117337	11	5084	43	5887	94	116533	66	23900		8000		10000		21900			
Mikołajowie K. z.	3894	44	2391	94			800		1591	94	11560		2470		1880		12150			
Mościskach	31664	03	86191	39	7881	14	10264	26	83808	27	20645		6120		4308		22457		1116	85
Oświęcimie T. oszcz. i poż.	49862	10	187151	52	8567	42	15901	75	179817	19	32800		7500				40300		1187	61
Pilznie St. oszcz. i poż.	10375	41	42302	44	1429	35	2338	31	41393	48	5100		949		156		5893			
Przemyślu St. b. d. h. i p.	40671	14	124699	88	10802	84	6328	29	129174	43	39395	20	3650		11785		31260	20		
„ K. z. rzem. i rol.	136696	92	166749	58	11949	14	10503	87	168194	85	66824		29945		32590		64179			
Radziechowie	55806	77	148796	14	3834	72	5382	32	147248	54										
Radomyślu T. oszcz. i poż.	7325	23	10813	13	595		722	31	10685	82	10757	21			284	07	10473	14		
Radymnie K. z.	4414	51	7764	83	370				8134	83	5900		1600		1650		5850			
Rohatynie	26822	53	64251	15	1472	83	1772	48	63951	50										
Rozdole	5197	33	4115	67			14		4101	67							9846	25		
Rudkach	19058	82	37141	21	4092	91	2541	12	38693		10000				2100		7900		541	87
Sędziszowie T wz. k.	30178	54	61936	42	2928	42	3134	09	61730	75	35650		13450		12050		37050			
Sieniawie	21204	85	33229	49	1288		718	10	33799	39	1500				1500					
Skałacie T. zal. i kr.	21492	20	7521		40		492	47	7068	53	20940	75	1835		2385	75	20390			

Stan czynny

Tow. zaliczkowe w	Saldo odsetek z końcem miesiąca		Reszta pozycyi stanu biernego z końcem miesiąca		Pożyczki udzielone: Stan na początku miesiąca		Spłacono w ciągu miesiąca		Udzielono w ciągu miesiąca		Stan z końcem miesiąca		Koszta założ. ruchomości i adm. z końcem miesiąca		Reszta pozycyi stanu czynnego z końcem miesiąca		Gotówka z końcem miesiąca	
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Bełzie	118	86	930	43	60017	70	572	09	400		59845	61	446	58	1086	52	615	53
Białej St. poż. i osz. Wz. p.	2682	77	292	17	136686	13	8966		7752	31	135472	44	1962	22	7199	58	1695	65
Bochni	1191	63	503	73	65326	48	16895	66	17226	69	65657	51	998	93	7435	50	573	96
Bołszowcach B. z	247	66	43	50	4943		2115	17	4040		6867	83	383	12	50		86	43
Birczy			856	45	83858		13859		15723		85722		1717	90	5145	55	650	31
Brzozowie Pow. Tow. zal.	5799	55	2897	62	116462	27	4422	60	3940		115979	67	1238	18	4897	11	1544	20
Cieszanowie	1225	27	904	73	105261	21	2068	40	4418	78	107611	59	2028	40	12690	52	251	80
Czortkowie	276	75	44	28	7764		646		1430		8548		316	05	118		1212	82
Dąbrowej	5617	15	7740	10	311203	10	11311	95	13313	59	313204	74	2561	34	19234	43	3342	94
Dobromilu	2490	64	702	85	67112	93	1342	32	1871		67441	61	912	27	3592	03	14	83
Dobczycach St. poż. i oszcz.					32342	74	2886	61	3980		33436	13	944	11	1892	55	140	50
Dubiecku	1709	22	1030	14	51775	78	7782	80	7305		51297	98	1413	06	836	62	911	28
Dynowie	401	43	85	40	12326	19	388	54	1505		13442	65	66	34	384		86	94
Glinianach	6841	77	9225	83	228686	27	68219	78	69602	91	230069	40	4009	37	19480	42	397	27
Głogowie Pow. Tow. zal.	2809	70	181	48	130282	55	6521	75	9203		132963	80	1327	29	10396	67	2269	89
Gorlicach	18977	56	3339	02	839537	87	204123	99	212638	82	848052	70	4617	71	36876	33	4142	92
Grybowie	64	38			121562	11	895	48			120666	63	903	52	517	88	942	82
Gwoździcu Tow. kr. i oszcz.	838	65			45705		350		20517	50	65872	50	1362	55			6567	73
Jaśle	6299	91	39706	07	298830		28588		25301		295543		3243	30	40375	84	7338	55
Kałuszu			720	80	75657	28	3794	39	3653		75515	89	1635	64	3795	85	1567	
Kamionce strum. P. T. z.	2292	67	2145	91	85712	07	2725	27	3605		86591	80	1163	23	1173	90	2153	90
Kańczudze K. z.	369	46	199	22	6111	98	21	83			6090	15	315	54	3866	17	94	42
Kolbuszowej	2052	92	1237	66	72248	71	7507		6608	50	71350	21	637	22	1198	97	30	89
Komarnie P. T. z.	3749	56	3445	84	91567	50	3614	50	2844		90797		1370	69	11883	48	1415	56
Krakowie	13497	04	11617	30	482814	85	164083	45	164473		483204	40	7349	94	17949	53	21779	33
Krynicy St. poż. i oszcz.	2213	66			90707	01	4656		3530		89581	01	1591	30	585	53	155	03
Kulikowie K. z.			797	22	31991	20	571	50	450		31870	70	1563	12	3455	86	157	83
Limanowej	3701	73	829	73	167030	50	23356	67	21716	70	165390	53	2474	01	7177	91	2502	78
Limanowej Tow. ochr. wł. z.	1155	80	35		37040	18	2570	02	5014	30	39484	46	1340	84	5669	25	40989	94
Lubaczowie T. kr. miej.		28			44916	48	1718	84	2540		45737	64	384	61	1529	75	314	48
Lwowie Pow. tow. z.					69269	15	2208		748		67809	15	529	27	2244	53	326	89
„ T. wz. kred.	2731	06	52	40	95659	09	16524	06	15213	77	94348	80	1444	72	1849	59	1800	42
„ T. esk i zal.	2845	36	5539	88	63551	13	10627	66	6109	25	61032	72	5208	86	6574	52	4282	51
Makowie St. poż.	8781	78	313	58	187048	31	8692	97	8611	26	186971	60	3379	77	20722	58	1538	96
Mikołajowie K. z.			627	82	16073	62	1399	70	1060		15733	92	388	99	1732	89	408	40
Mościskach			367	61	120763	15	12013	56	13163		121912	59	2383	13	13467	63	1650	41
Oświęcimie T. oszcz. i poż.	7020	17	4525	92	275019	55	2308	19	530		273241	36	1400	99	3186	95	4883	69
Pilznie St. oszcz. i poż.	1294	87	2930	97	57352		3621		3900		57631		777	12	3349	69	129	92
Przemyślu St. b. d. h. i p.	8128	78	8352	05	201557	02	52867	36	52662	13	201351	79	2475	65	11167	89	2591	27
„ K. z. rzem. i rol.	10590	37	5419	11	338894		43873		31947		336968		2565	52	40129	35	5417	38
Radziechowie	5200	61	4053	83	189369	83	14030	61	14819		190158	22	2694	50	14469	22	4987	81
Radomyślu T. oszcz. i poż.	1182	33	246	06	29163	07	4347	38	3639	25	28454	04	669	30	373	28	415	96
Radymnie K. z.	580	10	97	85	17603	81	2050	80	2040		17593	01	478	69	113	99	891	60
Rohatynie			1996	68	80231	59	495	33	1611	80	81348	06	1507	46	4417	34	1363	51
Rozdole	649	36			14671	44	119	97			14551	47	817	55	4201		224	58
Rudkach			933	67	58137	81	4431	91	4184	34	57890	24	1843	15	6625	64	768	33
Sędziszowie T wz. k.	1540	14	4508	89	129458	49	13036	56	12454		128875	93	1380	22	4713	68	38	49
Sieniawie	1634	51	532	53	52611	05	3010	96	1470		51070	09	851	08	2666	12	2583	99
Skałacie T. zal. i kr.	2712	35	432	78	51635	77	5596	83	4461	02	50499	96	279	63	984	22	332	05

Rachunki stowarzyszeń zaliczkowych za miesiąc lipiec 1892.

Stan bierny

Tow. zaliczkowe w	Stan udziałów i funduszu rezerwowego (wł. mająt.) z końcem miesiąca zł.	ct.	Wkładki oszczędności: Stan na początku miesiąca zł	ct.	Włożono w ciągu miesiąca zł.	ct.	Wyjęto w ciągu miesiąca zł.	ct.	Stan z końcem miesiąca zł	ct.	Pożyczki zaciągnięte: Stan na początku miesiąca zł.	ct.	Zaciągnięte w ciągu miesiąca zł.	ct.	Spłacone w ciągu miesiąca zł.	ct.	Stan z końcem miesiąca zł.	ct	Saldo rachunku Banku krajowego zł.	ct.
Sokalu	33335	03	96180	63	11093	56	6344	09	100930	10	18750		.		.	.	18750		.	.
Stanisławowie B. zal	46135	22	107285	45	22061	47	22316	59	105030	33	66195	25	36180	33	33670		68805	58	5385	42
Stryju	33585	62	58524		5387	02	4189	48	59721	54	15000	.	6000	.	6000	.	15000	.	348	57
Szczércu T. k. z.	3838	09	2210	01	108	87	32	95	2285	93	5877	.	.	.	171		5706		.	.
Tłumaczu St. kr.	12609	73	46911	11	1457	85	1988	44	46380	52	4000		3600		600	.	7000	.	226	97
Tyśmienicy K. z	10058	25	23925	94	525	81	1084	33	23367	42	4500		.	.	.		4500		.	.
Zbarażu	30660	83	36579	51	3115	32	2842	16	36852	67	.		26700		1300	.	25400	.	2962	20
Złoczowie	74680	59	4'0	25	178633	03	1026	07	9213	95	180445	15	.	.	.	.	.	.	.	.
„ K z.	12689	84	33016	92	1382	59	2363	61	32035	90	4200		.	.	1200	.	3000	.	.	.
Żółkwi	33495	20	44647	47	970	51	1292	16	44325	82	51300	.	.	.	750	.	50550	.	1131	01

Stan czynny

Tow. zaliczkowe w	Saldo odsetek z końcem miesiąca zł.	ct.	Reszta pozycyi stanu biernego z końcem miesiąca zł.	ct.	Pożyczki udzielone: Stan na początku miesiąca zł.	ct	Spłacono w ciągu miesiąca zł.	ct.	Udzielono w ciągu miesiąca zł.	ct	Stan z końcem miesiąca zł.	ct	Koszta założ., ruchomości i adm. z końcem miesiąca zł.	ct	Reszta pozycyi stanu czynnego z końcem miesiąca zł.	ct.	Gotówka z końcem miesiąca zł.	ct
Sokalu	2430	35	779	15	131096	56	14137	22	17373	57	134322	91	1508	62	11212	06	1108	98
Stanisławowie B. zal	3602	61	92	05	212488	83	55697	42	60483	98	217275	39	5881	15	4344	04	1620	63
Stryju	2651	42	4081	21	101834	36	12024	68	12416	14	102225	82	2242	28	9602	71	1317	55
Szczércu T. k. z.	263	74	114	41	11975	20	352	94	180	.	11802	26	93	44	204	89	107	57
Tłumaczu St. kr.	1433	93	.		59165	13	8787	67	10709	30	61086	76	975	33	4371	48	1217	56
Tyśmienicy K. z	513	57	422	56	32240	97	1751	52	1758	.	32247	45	416	12	5687	22	511	01
Zbarażu	1489	94	2146	93	96274	41	1314	50	965	.	95924	91	1411	38	1569	96	606	32
Złoczowie	2846	32	3861	41	242650	37	7220	91	8411	.	243840	46	2458	06	15026	20	919	.
„ K z.	949	66	189	03	44207	43	1954	21	1329	.	43582	22	2077	78	252	50	2951	93
Żółkwi	.	.	408	13	114705	28	8073	39	6150	.	112781	89	2871	11	11673	10	2584	06

z przeniesienia	267.732 zł.	79½	ct.
Z rachunku Banku krajowego	1.192 „	87	„
„ strat i zysków	9.233 „	56½	„
Razem	275.159 zł.	23	ct.

S t a n c z y n n y:

Z rachunku pożyczek	261.967 zł.	55	ct.
„ odsetek naprzód zapł.	48 „	86	„
„ „ zaległ. (zwł.)	3.516 „	11	„
„ kosztów ruchomości	414 „	29	„
„ administracyi	161 „	17	„
„ zapasu druków	182 „	42	„
„ zaliczek procesowych	217 „	31	„
„ lokacyi	1.484 „	88	„
„ kasy 31. grudnia 1891	4.166 „	64	„
Razem	275.159 zł.	23	ct

Prezesem tego potężnego Towarzystwa jest poseł Edward M i c e w s k i, jego zastępcą poseł Władysław hr. K o z i e b r o d z k i; oprócz nich wchodzą w skład Rady nadzorczej pp.: Eustachy W o l s k i jako sekretarz, B z o w s k i Władysław, D r o h o j o w s k i Zygmunt, F r o m m e l Juliusz, dr. J a h l Władysław, K r a s i c k i Józef, M a r y n o w s k i Wacław, P r e k Stefan, U s t r z y c k i Włodzimierz i Z b y s z e w s k i Kazimierz; w skład Dyrekcyi wchodzą pp.: M a r y n o w s k i Mieczysław, B a c z y ń s k i Waleryan i S t e p h a n Józef, jako zastępcy członków Dyrekcyi pp.: G ó r s k i Władysław i L e s z c z y ń s k i Konstanty.

XI. Towarzystwo zaliczkowe w Cieszanowie — zarejestrowane z poręką nieograniczoną należy do najstarszych naszych stowarzyszeń, istnieje bowiem już rok dwudziesty. Działając jednak w okolicy ubogiej i słabo zaludnionej, w pośród tych trudnych warunków rozwija się bardzo powoli — ale ciągle rozwija się! Z końcem r. 1891 liczyło Tow. zaliczkowe w Cieszanowie 1.716 członków, a w tej ilości około 1.600 włościan. Na udziały wpłacili ci członkowie 16.357 zł. 49 ct. w przecięciu zatem na jednego członka wypada 9 zł. 53 ct. Fundusz rezerwowy wynosił 3.548 zł. 39 ct., tak, że cały zasób własny Towarzystwa przedstawia się w kwocie 19.905 zł. 83 ct. w przecięciu na jednego członka 11 zł. 60 ct.

Wkładki oszczędności wynosiły z końcem r. 1891 78.199 zł. 32 ct., długi bankowe Towarzystwa 22.900 zł. Stosunek kapitału obcego do własnego wynosił 1 : 5·18 co w każdym razie jest cokolwiek za dużo.

Pożyczek udzielono w ciągu 1891 roku 419, w kwocie . . . . . . 39.975·71 zł.
z tego spłacono . . . . 4 194·62 „
pozostaje 408 pożyczek z r. 1891 z kwotą . . . . . . 35.781·09 zł.
z bilansu z r. 1890 pozostało na pożyczkach 95.581·76 zł.
z tego spłacono w r. ubiegłym . . 26·877 04 „
pozostało na rachunek 1892 r. 1.212 pożyczek w kwocie . . . 68.704·72 „
Ogółem na rachunek 1892 r. pozostaje 1.620 pożyczek w kwocie . 104.485·81 zł.

Tu pozwolilibyśmy sobie również uczynić uwagę, iż spłata pożyczek ze strony członków idzie może zanadto powolnie, chociaż ten stan rzeczy tłómaczy się usposobieniem i stosunkami stron, z któremi Towarzystwo zaliczkowe w Cieszanowie przeważnie ma do czynienia.

Bilans z dnia 31. grudnia 1891 przedstawia się w cyfrach następujących:

S t a n b i e r n y:

Udziały	16 357 zł.	49	ct.
Fundusz rezerwowy	3.548 „	39	„
Wkładki oszczędności	78.199 „	32	„
Długi Towarzystwa	32.900 „	—	„
Odsetki naprzód pobrane	449 „	37	„
Odsetki wypłacone od wkładek oszcz.	870 „	13	„
Zysk z roku 1891	1.678 „	83	„
Bank krajowy	1.009 „	43	„
Fundusz strat	7 „	95	„
Razem	125.020 zł.	91	ct.

S t a n c z y n n y:

Pożyczki	104.485 „	81	„
Odsetki naprzód zapłacone	159 „	04	„
Odsetki zaległe	8.695 „	22	„
Koszta administracyi	300 „	—	„
Koszta założenia i ruchomości	581 „	60	„
Koszta nieruchomości (budowa domu własnego)	5.072 „	86	„
Lokacye	1.200 „	—	„
Zaliczki procesowe	1.431 „	80	„
Kasa	3.094 „	58	„
Razem	125.020 zł.	91	ct.

Dyrekcyę Towarzystwa stanowią pp.: med. dr. Jacek J a b ł o ń s k i, Michał G i l e w i c z i Andrzej T o w a r n i c k i; przewodniczącym Rady nadzorczej jest p. Alfred Z o f f a l inspektor podatkowy, zastępcą jego p. Antoni C i e ć k i e w i c z.

Związek
polskich stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych za kordonem pruskim.

Statut Związku bratnich nam stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych w Poznańskiem i w Prusiech zachodnich opiewa jak następuje:

I. F i r m a, c e l, o b w ó d i r o k o b r a c h u n k o w y Z w i ą z k u.

1. Podpisane Spółki łączą się w Związek pod firmą: „Związek Spółek zarobkowych i gospodarczych na prowincyę poznańską i zachodnio-pruską“.

§. 2. Związek ma na celu:

1. rewidowanie Spółek do niego należących;

2. wspólne popieranie interesów, oznaczonych w §. 1. prawa o Spółkach z 1. maja 1889 r. mianowicie utrzymywanie wzajemnych stosunków handlowych.

§. 3. Obwód Związku rozciąga się na prowincyę poznańską i zachodnio-pruską.

§. 4. Najwyższa liczba Spółek, mogących należeć do Związku, wynosi 150, najniższa 10.

§ 5. Rok kalendarzowy jest zarazem rokiem obrachunkowym.

II. S p ó ł k i n a l e ż ą c e d o Z w i ą z k u.

§. 6. O przyjęciu Spółki do Związku rozstrzyga zarząd tegoż.

Przyjęta Spółka składa piśmienną deklaracyę przystąpienia.

Nieprzyjętej Spółce służy prawo odwołania się do walnego zebrania Związku.

§. 7. Wystąpić wolno ze Związku z końcem roku obrachunkowego po półrocznem piśmiennem wypowiedzeniu ze strony odnośnej Spółki.

Wypowiedzenie należy przesłać zarządowi Związku listem rekomendowanym.

§. 8. O wykluczeniu Spółki ze Związku stanowi walne zebranie tegoż. Spółkę, nie poddającą się rewizyi przez rewizora związkowego, musi się z Związku wykluczyć

Spółkę wolno ze Związku wykluczyć:

1. jeżeli nie wypełnia obowiązków, przepisanych niniejszemi ustawami;

2. jeżeli mimo uchwały, powziętej na walnem zebraniu Związku, nie złoży z urzędu odnośnych członków swego zarządu lub swej Rady nadzorczej.

§. 9. O przystąpieniu Spółki do Związku lub o wykluczeniu jej z tegoż, zarząd Związku natychmiast donieść winien:

1. przełożonej wyższej władzy administracyjnej, w której obwodzie tenże zarząd ma swą siedzibę;

2. sądowi okręgowemu, w którego obwodzie odnośna Spółka ma swą siedzibę.

§. 10. Każda Spółka należąca do Związku płaci:

5. wstępnego 15 marek;

2. rocznie 2% od zysku brutto; jednakże nie mniej jak 30 marek i nie więcej jak 250 marek.

Zarządowi Związku służy prawo zwalniania z opłaty wstępnego.

§. 11. W razie potrzeby płacą Spółki składki nadzwyczajne.

Dopłaty te rozpisuje zarząd i to w stosunku do składek zwyczajnych. Spółki zobowiązane są przesłać zarządowi Związku corocznie do 30. czerwca sprawozdanie kasowe według formularza przez zarząd przepisanego.

§. 12 Wykluczona Spółka ma obowiązek uiszczenia rocznej składki i dopłat za rok bieżący.

§. 13. Występująca, jakoteż wykluczona Spółka, traci wszelkie prawo do majątku związkowego.

§. 14. Co do zaciągania kredytu i lokowania kapitałów, winny Spółki zostawać w stosunkach handlowych z Bankiem Związku Spółek zarobkowych, o ile to jest połączone z korzyścią dla nich.

III. Zarząd Związku.

§. 15. Zarząd Związku składa się:

1. z czterech członków, wybieranych przez walne zebranie Związku na lat trzy; występujący mogą na nowo być wybrani;

2 z każdorazowego dyrektora Banku Związku Spółek zarobkowych w Poznaniu;

3. z delegata Rady nadzorczej tegoż Banku.

Zarządowi przysługuje prawo kooptacyi: takowa odnosi się na trzy lata.

§ 16. Członkowie zarządu wybierają z pośród siebie przewodniczącego (patrona) i jego zastępcę (wicepatrona).

§ 17 Zarząd Związku ma siedzibę w Poznaniu.

(Dok. nast.)

Drobne wiadomości.

Drugie nadzwyczajne walne zgromadzenie „Powiatowego Towarzystwa handlowego w Stanisławowie“, odbyło się dnia 4. b. m. w sali tamtejszej Rady powiatowej w celu ostatecznego ukonstytuowania się.

Po sprawozdaniu prowizorycznej Dyrekcyi z dotychczasowych czynności, przystąpiono do wyboru 12 członków Rady nadzorczej, 3 dyrektorów i 3 zastępców. W skład Dyrekcyi weszli pp. Paweł Bryła, Stanisław Horoszkiewicz i dr. Jan Mandyczewski, a jako zastępcy pp. Ferdynand Fiedler, Wincenty Misiołek i Eugeniusz Skliwa. Do Rady nadzorczej wybrano wielebnych X X. prałata B. Faciewicza, i kan. I. Eiselta, oraz pp. Karola Hauswalda, Jakóba Kularskiego, Karola Krasowskiego z Tyśmienicy, Jakóba Merunowicza, Józefa Nitarskiogo, Leona Osieckiego, Teodora Rubczaka, Karola Słońskiego, Leona Woisa i Leona Ziarkiewicza.

Pierwsze galicyjskie Towarzystwo dla krajowego przemysłu tkackiego pod godłem „Prządki“ w Krośnie utrzymuje dwa główne składy: w Krośnie przy fabryce i we Lwowie w bazarze akcyjnego Towarzystwa handlowego, tudzież w Tarnopolu u p. Michalewskiego, w Tarnowie u p. Ottona Foerstera i w Czerniowcach u p. Leona Schneida, mniejsze składy komisowe. Oprócz specyalności swojej: czysto lnianych płócien korczyńskich — od najgrubszych półbielonych płócien na ścierki, sienniki i maglowniki, płócien średniej grubości na bieliznę zwykłą — aż do najcieńszej weby, utrzymuje ono w składach swoich płótna bez szwu na prześcieradła, także tkaniny wzorzyste, czyli t. z. adamaszkowe — mianowicie bieliznę stołową, garnitury kawowe, dymy, portyery, firanki, płótna na filtry, siatki do chmielu i t. d. Wszystko wyrobu doskonałego, i tanie.

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: **Teofil Merunowicz.** Z I. Związkowej Drukarni we Lwowie, hotel Żorża.